

Utvecklingslinjen kulturmöten - Sveriges nationella minoriteter

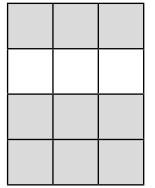
De uppgifter som är kvar i Delprov B handlar om Sveriges nationella minoriteter, men mest om romerna. För att kunna lösa den sista uppgiften behöver du använda materialet till de andra uppgifterna (uppgifterna 1-5).

Fakta:

Judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar är sedan 2000 erkända som nationella minoriteter i Sverige. Samhället har en särskild skyldighet att ge stöd åt dessa grupper och se till att de kan behålla och utveckla sina språk och sina traditioner.

UPPGIFT 1

Hur såg den svenska staten på judar, romer och samer på 1600-talet?

Det finns material till uppgiften i slutet av uppgiften.

Läs de tre källorna från 1600-talet som handlar om judar, romer och samer.

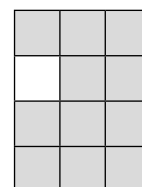
Uppgift:

Vilka slutsatser kan du, med hjälp av källorna, dra om hur staten såg på dessa grupper på 1600-talet?

Det här bedöms		
E	C	A
Du använder en av källorna för att dra en slutsats om statens syn på någon av dessa grupper.	Du använder några av källorna , för att dra slutsatser om statens syn på dessa grupper. Du underbygger någon slutsats med exempel från historien.	Du låter två av källorna stärka varandra för att dra slutsatser om statens syn på dessa grupper. Du underbygger några slutsatser med exempel från historien.

UPPGIFT 2

Singoalla – en bok från 1857

Singoalla är en bok som är skriven av Viktor Rydberg i mitten av 1800-talet. Boken utspelar sig under medeltiden och handlar om kärleken mellan riddaren Erland Månesköld och Singoalla, en romsk flicka. Citatet nedanför handlar om när romerna ska tacka prästen i byn för att de har fått bo på kyrkans mark ett tag.

Texten ur boken

Prästen tog emot det främmande folket. Alla munkar var där. Hövdingen steg fram, talade och bugade. Prästen svarade. Allt gick högtidligt och vänligt till. Men medan hövdingen och prästen talade, irrade de andra människors blickar omkring i rummet och fäste sig vid de värdefulla skålarna, som stod på ekbordet, och bilder av den heliga jungfrun och barnet. Men det var inte av vördnad de tittade, när de såg jungfruns gyllene krona eller de dyrbara silverprydnader hon hade på sig. Inte heller var det väl värmen i rummet, som gjorde att en av männen i smyg lyfte av en av krokarna till det närmaste fönstret. För om det var värmen hade han väl öppnat fönstret men det gjorde han inte.

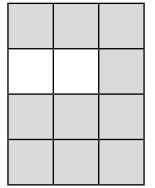
Uppgift:

Sätt ett kryss framför det alternativ som är en rimlig slutsats om du använder texten ur boken som en historisk källa.

☐	På medeltiden kunde romer beskrivas som tjuvar.
☐	På 1800-talet kunde romer inte beskrivas som tjuvar.
☐	På 1800-talet kunde romer beskrivas som tjuvar.
☐	På medeltiden kunde romer inte beskrivas som tjuvar.

UPPGIFT 3

Göteborg på 1950-talet

Nedanför berättar Hans Caldaras som vuxen, om när han var barn och växte upp i tält- och husvagnsläger som rom i Göteborg under 1950-talet.

Ett äldre par som inte hade egna barn kom varje dag på besök till min mor. Med sig hade de mat och frukt, de köpte kläder som mor knappast skulle ha haft råd med, till min bror och mig. Deras ömhet och omtanke glömmar jag aldrig. Det är just sådana handlingar som har fått mig att inte tappa tron på människan och "svenskar".

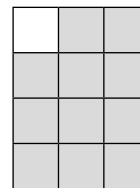
Uppgift:

Resonera om den källkritiska trovärdigheten för källan om man ska använda den för att berätta om hur romer kunde ha det i Göteborg på 1950-talet?

Det här bedöms	
E	C
Du anger en fördel eller en nackdel för källans trovärdighet.	Du anger en fördel och en nackdel för källans trovärdighet.

UPPGIFT 4

Romska barns rätt till skolgång på 1950-talet

Familjen Taikon öppnade en skola för romer i sitt tält år 1945.

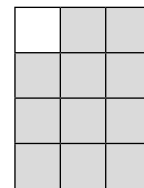
Uppgift:

Sätt ett kryss framför det alternativ som visar varför romer ordnade egna skolor fram till och med 1950-talet i Sverige.

☐	Romska barn hade inte råd med skolavgiften i den svenska skolan förrän i slutet av 1950-talet.
☐	Romska barn var inte kristna och fick därför inte gå i den svenska skolan förrän i slutet av 1950-talet.
☐	Romska barn pratade inte svenska förrän i slutet av 1950-talet och kunde därför inte gå i svensk skola.
☐	Romska barn fick inte rätt till fast bostad och att gå i den svenska skolan förrän i slutet av 1950-talet.

UPPGIFT 5

En minoritetslag från 2010

År 2010 fick Sverige en ny lag. Lagen ska hjälpa de nationella minoriteterna att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barn som tillhör de nationella minoriteterna ska få det lättare att utveckla en kulturell identitet. Till Sveriges nationella minoriteter räknas judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar.

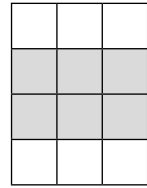
Uppgift:

Sätt ett kryss framför den orsak som bäst förklarar varför man år 2010 införde en lag för dessa minoriteter.

☐	Dessa grupper har precis kommit till Sverige
☐	Dessa grupper är de största invandrargrupperna i Sverige
☐	Dessa grupper har alltid varit nationella minoriteter i Sverige
☐	Dessa grupper har funnits i Sverige sedan länge

UPPGIFT 6

Integrationsministern tänker om framtiden

Det finns material till uppgiften i texthäftet.

Du ska använda materialet till de tidigare uppgifterna 13-17 när du besvarar uppgiften!

”2012 ska bli en nystart för romer i Sverige”

I dagens Sverige lever romer i ett stort utanförskap och för många är diskriminering och fördomar vardag. Vi har både en historia och en nutid att skämmas över när det gäller romer. Nu handlar det om att göra rätt saker idag så att vi inte behöver ha en framtid att skämmas för också.

Erik Ullenhag, Integrationsminister. Dagens Nyheter 2012-01-02

Uppgift:

- Resonera med hjälp av begreppen kontinuitet och förändring om möjliga fortsättningar på romernas situation i Sverige.
- Ge exempel på händelser och skeenden i historien och hur det är nu för att stödja ditt resonemang.

Det här bedöms för resonemang om tänkbara fortsättningar		
E	C	A
Du beskriver någon tänkbar fortsättning på romernas situation i Sverige.	Du beskriver någon tänkbar fortsättning på romernas situation i Sverige.	Du beskriver några tänkbara fortsättningar på romernas situation i Sverige.
Du kopplar ihop några av källorna i provet på ett rimligt sätt med den beskrivna fortsättningen.	Du kopplar ihop flera av källorna i provet på ett rimligt sätt med den beskrivna fortsättningen.	Du kopplar ihop flera av källorna i provet på ett rimligt sätt med de beskrivna fortsättningarna.
		Du motiverar en av de beskrivna fortsättningarna som mest trolig.

Det här bedöms för begreppsanvändning av begreppen kontinuitet och förändring		
E	C	A
Du använder något av begreppen kontinuitet eller förändring på ett korrekt sätt.	Du använder begreppen kontinuitet och förändring på ett korrekt sätt.	Du använder begreppen kontinuitet och förändring på ett korrekt sätt.
		Du visar vad begreppen betyder genom exempel från historien eller nuet som har med uppgiften att göra.

MATERIAL TILL UPPGIFT 1

Hur såg den svenska staten på judar, romer och samer på 1600-talet?

Tänk på att:

- tydligt ange vilka källor du använder för dina slutsatser.
- använda exempel från historien för att underbygga dina slutsatser.

Källa 1. Zigenarlagen från 1637:

Alla zigenare, både kvinnor och män, som finns i Sverige ska innan den 8:e november 1638 lämna landet. Om någon man efter det finns i landet ska landshövding, ståthållare eller befallningsman ta fast dem, beslagta deras ägodelar och utan rättegång hänga dem. Kvinnor och barn ska tvingas lämna Sverige.

Källa 2. Kungligt brev 1685 om utvisning av judar:

För att skydda den kristna religionen i Sverige har kungen bestämt att inga judar får lov att bo i Stockholm eller på annan plats i vårt land. Därför ska man meddela alla judar att de inom 14 dagar ska lämna landet. Om de inte gör det skall de straffas med döden.

Källa 3. Uttalande av Landshövdingen i Västerbotten, Hans Kruise 1688:

För att få lapparna att sluta be till sina egna gudar måste de som gör det straffas hårt. Sådana bestraffningar kan användas som avskräckande exempel och borde genomföras vid nästa marknad.

Ordförklaringar:

- Zigenare är ett tidigare namn på folkgruppen romer.
- Lappar är ett tidigare namn på folkgruppen samer.
- Orden zigenare och lapp har numera en negativ klang och många uppfattar dem som kränkande.

MATERIAL TILL UPPGIFT 6

Integrationsministern tänker om framtiden

Tänk på att:

- du ska använda materialet som finns till de tidigare uppgifterna 1-5 som källor till denna uppgift.
- tala om vilken källa eller uppgift du använder när du resonerar.
- underbygga ditt resonemang med exempel från historien och nuet.
- använda begreppen kontinuitet och förändring.
- det finns en tidslinje på nästa uppslag som du kan ha hjälp av.

Den romska flaggan år 2013

Detta är en källa du kan använda när du löser uppgift 6.

Del av en artikel på Kvällspostens hemsida den 8 april 2013

Den romska flaggan skulle hissas utanför kommunhuset i Växjö för att uppmärksamma romernas internationella dag den 8 april. Men det satte kommunledningen stopp för, rapporterar lokala medier.

[...]

Enligt kommunchefen hissar kommunen enbart nationsflaggor – med undantag för Prideflaggan eftersom Växjö kommun säger sig prioritera mångfald.

Hjälpmeningar

- I framtiden tror jag att romernas situation i Sverige kommer att ... Det tror jag eftersom ...
- Man kan också tänka sig att ... Då väljer man att tolka källa ... som att ...
- Det mesta pekar ändå mot att ... Det tycker jag eftersom ...
- Saker som förändrats är...
- Det har varit kontinuitet i att ...

Tidslinje över uppgifterna och källorna du kan använda för att lösa uppgift 18.

